І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь..
Т. Шевченко

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації 'Svoboda', 81-83 Grand S
Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-023
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXV. Ч. 6. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 10-го СІЧНЯ 1958 ЦЕНТІВ 5 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, JANUARY 10, 1958 No. 6. VOL. LXV.

ПЕНТАҐОН ВИМАГАЄ 500 МІЛЬЙОНІВ БІЛЬШЕ НА ОСНОВНІ ДОСЛІДИ

КОМАНДУВАННЯ ЛЕТУНСЬКИХ ЗБРОЙНИХ СИЛ З'ЯСОВУЄ НЕДОСТАТНЄ ФІНАНСУВАННЯ УРЯДОМ ЗАПОЧАТКОВАНИХ РАКЕТНИХ ПРОЄКТІВ

Вашинґтон. — В опрацьованому тепер бюджеті на 1958/59 рік секретаріят оборони ЗДА буде домагатися видатного збільшення фондів на основні наукові студії й досліди і на розвиток нових проєктів модерної зброї. Актуальний бюджет передбачає на ту ціль 1,680,000,000 долярів річно, але тепер — у зв'язку із совєтськими досягненнями в ділянці ракет і штучних сателітів Землі — виникає потреба збільшити видатки на основні студії і й досліди принайменше на якого півбільйона долярів. В загальному сума видатків на основні досліди мала б виносити в новому бюджеті 2,200,000,000 долярів і вона буде включена вже до бюджетового проєкту, що його передасть Конґресові през. Айзенгавер в понеділок 13 січня ц. р. Починаючи від першого року Корейської війни це буде перше видатне збільшення видатків на основні досліди. В 1951/52 рр. видатки на ту ціль виносили 1,164,000,000 долярів і вдержувалися з того часу на висоті від 1,400 до 1,600 мільйонів долярів річно. — Конечність дальшого видатного збільшення видатків на оборонні цілі доводили на протязі середи цього тижня, під час переслухань в бюджетовій комісії Палати Репрезентантів теж і секретар оборони Ніл Г. МекЕлрой і шеф штабу летунських збройних сил ген. Томас Д. Вайт. МекЕлрой підтримував вівтіркову пропозицію през. Айзенгавера збільшити вже в поточному бюджеті видатки на розвиток і продукцію ракет і поширення протилетунської і протиракетної оборони на 1,260 мільйонів долярів і вимагав збільшення таких же видатків теж і в бюджеті на 1958/59 рік. Шеф штабу летунських збройних сил ген. Вайт з'ясовував із свого боку недостатність фондів на розвиток і здійснення започаткованих командуванням летунства ракетних проєктів і скаржився, що уряд не дав цьому командуванню можливости зреалізувати конструкцію новозаплянованої ракети „Титан", яка мала б бути набагато ефектовнішою від випробованої вже командуванням летунства ракети „Атлас". Переслухання МекЕлроя і ген. Вайта відбувалося при закритих дверях, і для преси передано тільки частину їхніх зізнань.

Передбачається довга сесія Конґресу

Вашинґтон. — На другій сесії 85-го Конґресу, яка почалася 7-го січня, вже досі внесено понад 100 нових законопроєктів, а крім того Конґрес має вирішити в цьому році численні законопроєкти, які не були здійснені в минулому році. Внаслідок цього передбачається, що ця сесія буде довша від нормальних і протягнеться аж до серпня або й довше, хоч всі конґресмени і третина сенаторів схотіла б якнайскорше роз'їхатися до своїх виборчих округ, щоб підготовляти вибори, які мають відбутися на початку листопада цього року. Ще ніколи під час миру справа оборони країни не цікавила так членів Конґресу, як цього року. Вона домінуватиме над всіми іншими закордонними й внутрішніми проблемами та буде впливати на їхнє вирішення. Крім оборони Конґрес мусить вирішити висоту федерального бюджету, справу керованих ракет, підводних човнів, економіки країни, збільшення доросту науковців і інженерів, допомоги закордонові, взаємної торгівлі з заприязненими закордонними країнами, допомоги фармерам і багато інших законопроєктів.

Айзенгавер дістав винагороду з „земельного банку" за свою фарму в Ґеттисбурґу

Вашинґтон. — Президент Айзенгавер, як і всі інші фармери, дістав винагороду з „земельного банку" в сумі 2,009.60 доляра за те, що в минулих двох роках не засівав на своїй фармі в Ґеттисбурґу, Па., кукурудзи і пшениці. Представник департаменту рільництва повідомив також, що Президент дістав також менше як 1,500 долярів за те, що на своїй фармі консервував деяку частину акрів. (Згідно з законом одна фарма може дістати з цього титулу найбільше 1,500 долярів в одному році). Секретар рільництва Езра Тефт Бенсон повідомив, що буде просити Конґрес, щоб скасував дотеперішню ухвалу, щоб кожного року виплачувати фармерам суму до 500,000,000 долярів за те, що вони не обсівають своїх піль кукурудзою, пшеницею, рижом, бавовною і тютюном. Згідно з законом фармери мали б дістати винагороду за зменшення засівів цих культур аж до кінця 1959-го року.

В АМЕРИЦІ

● **В день відкриття другої сесії 85-го Конґресу,** 7-го січня, президент Айзенгавер, віце-президент Ричард М. Ніксон та деякі члени президентового кабінету були на Богослужбі в Пресвітеріянській Церкві, де пастор д-р Едвард Л. Р. Елсон молився, щоб „справедливість і воля стали дійсністю, і щоб уряд ЗДА дістав від Бога мудрість у розв'язанні важливих проблем". Державний секретар Доллес і секретар армії Брокер роздавали вірним св. Причастя.

● **В Сенаті ЗДА** демократи мають 50 сенаторів, а республіканці 46, в Палаті Репрезентантів демократи мають 231 конґресмена, а республіканці — 199. П'ять становищ конґресменів не зайняті, бо в демократичних округах бракує 4-ох конґресменів, а в республіканському одного.

● **Управа фундації Американської Спадщини** повідомляє, що цього тижня почне висилати платівки „Американський гимн", наспівані за системою „гай фіделіті", до всіх публічних, приватних і парафіяльних шкіл та каледжів ЗДА.

● **Професор фізіології в університеті Айова,** Стівен М. Горват, заявив на зборах лікарського товариства, що краще було б для здоров'я американців, якби вони їли не потри, а навіть по вісім разів денно, але не в такій великій кількості, як тепер.

● **У 1957 році** в автових катастрофах у місті Ню Йорку згинуло 613 осіб, на 4 особи більше як в 1956 році і на 39 осіб менше як в 1955 році. Ушкоджених було 49,796 осіб — на 5,639 більше як 1956 році (44,157).

● **Суд не дозволив** 15-річному Боббі Ґейдосові з Бейону, Н. Дж., бути присутнім на похороні своєї матері, яку він зарізав ножем. Боббі кілька разів признавався до цього злочину, але потім зрікався своїх зізнань. Переслухавши розведеного чоловіка вбитої жінки, поліція ствердила, що він не винен в цьому злочині.

● **75-річний адвокат Джордж** Гопкінс з Бостону залишив у спадщині Елеонорі Р. Сіерс 300,000 долярів, а своєму синові Джорджові — один доляр.

Президент промовлятиме в Шикаґо 20-го січня

Вашинґтон. — Секретар Білого Дому Джеймс С. Гаґерті заявив 8-го січня, що президент Айзенгавер таки промовлятиме 20-го січня на республіканському прийнятті в Шикаґо, яке влаштовують для зібрання фондів на партійні цілі. 5-го січня Гаґерті заявив був, що Президент, мабуть, не поїде до Шикаґо, бо має тепер багато праці в зв'язку з відкритою сесією Конґресу. Тепер секретар Білого Дому повідомляє, що Айзенгавер працює над тією політичною промовою, яку має виголосити в Шикаґо, хоч має багато іншої праці. Президент має виїхати літаком по полудні 20-го січня до Шикаґо, а вранці 21-го січня мав би вернутися до Вашинґтону. Квиток на це прийняття коштуватиме 100 долярів. Досі зголошено 37 подібних прийнять в 26-ох стейтах.

Ген. Ґевін таки залишає військову службу

Вашинґтон. — Секретар армії Вілбер М. Брокер повідомив, що „з неохотою" погодився на те, щоб генерал поручник Джеймс М. Ґевін залишив активну військову службу. Ген. Ґевін займає становище голови дослідного відділу, який займається розвитком керованих ракет. Він ще 5-го січня заявив був, що думає залишити активну військову службу тому, що вищі команданти не є з нього задоволені, бо він закидав урядові занедбання в ділянці продукції керованих ракет і домагався скасування окремих шефів штабу для трьох родів зброї. 6-го січня Ґевін заявив, що, можливо, залишиться на своєму становищі, але 8-го січня рішуче заявив на Сенатській Підкомісії Готовости, що покидає військову працю з днем 31-го березня цього року. „Коли надійшов такий час, що я не можу виконувати наказів і не можу бути чесним із собою і з Конґресом, то я не можу виконувати своїх обов'язків", — заявив генерал Ґевін. Він заявив, що, будучи поза армією, зможе більше зробити для оборони країни, ніж тепер, коли є в активній військовій службі. Ген. Ґевін заперечив твердження секретаря армії, що покидає службу внаслідок завеликої амбіції, тільки робить це тому, що уряд занедбує армію, яка мала 28 дивізій і якої бюджет становив 12 більйонів долярів 4 роки тому, а тепер стан армії виносить 15 дивізій, а бюджет 8 більйонів.

Д-р Кілліян твердить, що ЗДА ведуть перед у технології в порівнянні з СССР

Вашинґтон. — Науковий дорадник президента Айзенгавера д-р Джеймс Р. Кілліян промовляв на прийнятті в Жіночому Пресовому Клюбі і заявив, що ЗДА і надалі ведуть перед в ділянці технології, і що вони мусять приспішити свою працю в тому напрямку, щоб ту вищість і надалі затримати. Він признав, що випущенням двох сателітів СССР доказав, що він є поважним конкурентом ЗДА в ділянці технології, але досі він нас ще не перегнав і не пережене, якщо ця країна присвячуватиме більше уваги розвиткові технології та буде більше підтримувати науковців та інженерів, які працюють для оборони ЗДА. „Я не вірю, казав Кілліян, що ми втратили технологічний провід, або що ми його втратимо в майбутньому".

Джанні Діо—засуджений до 15-річного ув'язнення

Ню Йорк. — Джанні Діо (Діоґарді) дістав кару 15-річної тюрми за те, що незаконно вимагав грошей від фірм за те, щоб припинити страйк їхніх робітників. Перед оголошенням висоти кари суддя Джан А. Миллен сказав 43-річному злочинцеві й ракетерові, що від часу, як він почав „працювати", він не заробив чесною працею ані одного доляра, хоч дійшов здирством і обманом до великого мастку. Співробітник Дія 44-річний Джан МекНамара дістав кару п'ять років ув'язнення. МекНамара був урядовцем Міжнародного Братства Шоферів. Діо має відповідати ще й за інші злочини, між ними і за злочин осліплення журналіста Віктора Рісела та за неплачення податків.

Щоденник „Дейлі Воркер" перестає виходити з днем 13 січня

Ню Йорк. — Орган Комуністичної партії ЗДА щоденник „Дейлі Воркер" повідомив, що з днем 13-го січня перестане виходити як щоденник і буде появлятися тільки один раз на тиждень. Припинення щоденника „Дейлі Воркер" рішено на нараді Виконного Комітету ще 22-го грудня м. р., але редактор Джан Ґейтс тоді заявив, що буде старатися, щоб не ліквідувати щоденного видавництва. Тепер він повідомляє, що не вдалося зібрати фондів на покриття дефіциту, який в 1957 році становив 250,000 долярів, і тому американські комуністи мусять вдоволятися тільки тижневиком. Припинення щоденника „Дейлі Воркер" свідчить про катастрофальний упадок Комуністичної партії в ЗДА, число членів якої так зменшилося, що її орган друкувався в останньому часі тільки в 5,000 примірниках, а колись його тираж виносив 20,000. Щоденник „Дейлі Воркер" виходив впродовж 34-х років і в останньому часі поборював не тільки „капіталістів", але і своїх колишніх прихильників, які розчарувалися в комунізмі та покинули комуністичну організацію.

Рейбирн передбачає, що Конґрес ухвалить законопроєкт про надання прав стейту Алясці

Вашинґтон. — Спікер Палати Репрезентантів Сем Рейбирн заявив на пресовій конференції, що цього року Конґрес ухвалить законопроєкт про надання прав стейту території Аляски. Але він відмовився скласти подібну заяву в справі надання прав стейту території Гаваїв. Рейбирн не сказав, коли Конґрес прийме законопроєкт про Аляску, але голова Підкомісії для Справ Територій в Палаті Репрезентантів демократичний конґресмен Ліо В. О'Брайн передбачає, що це станеться вже в половині лютого цього року. Голова Комісії Правил в цій самій палаті Говард В. Смит повідомив, що приспішить вирішення законопроєкту про надання прав стейту Алясці, хоч сам є проти його ухвалення.

УКРАЇНЕЦЬ ОБРАНИЙ НА ГОЛОВУ ПОВІТОВОГО ЛІКАРСЬКОГО Т-ВА

Вермонт, Ілл. (мк). — На загальних зборах Фултон Кавнті Медікал Сосасті, які відбулися тут 18 грудня м.р., вибрали українця д-ра Юрія Фещенка-Чопівського з Вермонту, Іллиной, на голову цього Т-ва на 1958-ий рік. Д-р Ю. Фещенко-Чопівський прибув до Америки у 1949 році.

ДОЛЛЕС ЗВІТУВАВ ПРО КОНФЕРЕНЦІЮ НАТО

Державний секретар Джан Фостер Доллес конферує з конґресменом Томасом Гордоном, головою комісії для закордонних справ, перед своїм звітуванням про висліди паризької конференції НАТО.

6 европейських країн започаткували з'єднання

Париж. — З днем 1-го січня п. р. формально почали обов'язувати договори про Спільний господарський ринок і про Атомовий центр для мирових цілей (Евратом). Ці дві нові установи поруч із існуючою та діючою Стально-вугільною спільнотою мають значно затіснити взаємини між шістьма договірними державами, якими є: Франція, Західня Німеччина, Італія, Бельгія, Голляндія і Люксембурґ. У понеділок і вівторок 6-7 січня ц. р. відбулась у Парижі конференція міністрів закордонних справ названих шістьох держав, у висліді якої вибрано екзекутивні органи всіх трьох названих установ. Західньо-німецький державний секретар (віце-міністер) для закордонних справ проф. Вальтер Гальштайн став президентом Комісії, яка адмініструватиме Спільним господарським ринком. Директор французьких залізниць Люї Арман став президентом Евратому, а бельгієць Поль Фіне став президентом Стально-вугільної спільноти. Італієць Пістро Кампіллі став директором нового інвестиційного банку шістьох країн. Зате ще не прийшло до згоди щодо столиці для цих установ.

Померла жінка, що стріляла до Леніна

Москва. — Дора Каплан, яка 30 серпня 1918 року важко ранила Володимира Улянова-Леніна трьома револьверовими стрілами в рам'я і шию перед одною фабрикою в Москві, померла у московській в'язниці Бутирки в минулому місяці у віці коло 70 років, — повідомлено в Москві. Дора Каплан була ще за царських часів, як студентка медицини, активним членом соціял-революційної партії і брала участь в терористичних замахах. Вона виконала атентат на Леніна, як проти „зрадника революції". Револьвер дістала буцім-то від відомого російського соціял-революційного діяча Бориса Савінкова. Після атентату вона втікала, але схопив її якийсь робітник Іванов. Юрба мало не злінчувала її, але поліція її врятувала. Покликавшись на вістку, проголошену в берлінських часописах, „Ню Йорк Таймс" звітував 9 вересня 1918 р., що Дору Каплан большевики розстріляли, разом із сотнями інших осіб, арештованими у зв'язку з цим атентатом. Однак вона, як виявилося згодом, жила, бо Ленін, відзискавши притомність, ще поки вийняли йому кулю з шиї, приказав помилувати її. Щойно 15 років потім прийшла вістка від одного в'язня, який втік з кацету в Маґадані на Сибірі, що там перебуває також Дора Каплан. Якийсь час вона була у в'язниці в Свердловську. Після останньої війни перевели її до Бутирок, де вона завідувала в'язничною бібліотекою.

ЗДА плянують нову кредитову політику для відсталих країн

Вашинґтон. — У зв'язку з новою сесією Конґресу і потребою перейти до протинаступу в „холодній війні", що її большевики ведуть на терені Азії й Африки, американські керівні кола розглядають можливості уділювання малорозвиненим економічно країнам позичок на господарські цілі на кращих для довжників умовах — інформують вашинґтонські кореспонденти. Річ в тому, що протягом двох останніх років Совєти і їх сателіти обіцяли 10-ом країнам в Азії й Африці економічну допомогу коштом півтори більйона долярів. Одну четверту тієї обіцяної допомоги вже зреалізовано. Американські кола спершу легковажно ставились до совєтської допоміжної акції на терені малорозвинених азійсько-африканських країн, гадаючи, що Совєти будуть нездібні здійснити свої обіцянки. Однак у практиці виявилось, що большевики продовжують висмоктування всіх соків від власних громадян і втримування їх на найнижчому життьовому рівні, щоб кидати мільйони за кордон і присднювати собі прихильність різних народів. Щоб протиділті цій совєтській економічній офензиві, існує плян знижити відсоткову стопу на позички від Америки, яка тепер існує від 3% до 4%, залежно від того, чи позичку сплачується в долярах чи крайовій валюті. Большевики беруть тільки 2 відсотки до $2\frac{1}{2}$ від с.

Альбанія признається до захоплення американського літака

Тірана. — Альбанське радіо з Тірани повідомило, що альбанські воєнні літаки совєтського походження перехопили американський літак Т-33 і примусили його приземлитися біля місцевости Берат. Комуно-альбанське радіо назвало пільота того літака, майора Говарда Каррена, однак воно не подало ніяких ближчих інформацій: коли і серед яких обставин сталась ця подія, в якому стані знаходиться американська машина, чи здоров американський пільот і чому саме Альбанія повідомила про цю подію щойно в два тижні згодом. Головна кватира американського летунства у Вісбадені в Західній Німеччині ствердила, що дійсно від 23 грудня мин. року літак Т-33 зник під час лету з Шатору у Франції до Неаполю в Італії. Американські й італійські літаки впродовж п'ятьох днів розшукували за тією машиною.

ДОЛЛЕС ПРОТИ НОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ „НА ВЕРШИНАХ"

ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАР ЗІЗНАВАВ ПЕРЕД КОНҐРЕСОВОЮ КОМІСІЄЮ ДЛЯ ЗАКОРДОННИХ СПРАВ

Вашинґтон. — Нова конференція „на вершинах" з участю совєтського прем'єра була б „у нинішньому стані справ у широкому світі" безплідна, заявив в середу 8 січня ц.р. державний секретар Доллес на Комісії Палати Репрезентантів для закордонних справ. Засідання цієї Комісії з участю державного секретаря тривало три і пів години. Воно було тайне, проте окремі члени тієї Комісії подали представникам преси загальні дані про зміст заяви державного секретаря. Спротивившись тому, щоб тепер відбути новий з'їзд прем'єрів західніх великодержав разом із совєтським прем'єром, Доллес водночас не заперечив у принципі можливість такої конференції в майбутньому, після відповідної підготови дипломатичним шляхом і конференцією міністрів закордонних справ. Ці попередні наради повинні б запевнити новій конференції „на вершинах" згори успіх в деяких конкретних справах. Доллес буцімто заявив, що Америка не вивісила на дверях таблички з написом „Розмови заборонені". У дискусії над доцільністю будь-яких переговорів з большевиками Доллес вказав на Ялтинський договір, який повинен стати лекцією, що большевики не дотримують міжнародних умов. Один із конґресменів звернув тоді увагу, що тієї лекції не використано в Кореї, де знову підписано з комуністами перемир'я, що його комуністи негайно почали ламати. З інших закордонно-політичних справ Доллес признав, що Совєти осягнули успіх на Середньому Сході, діставши значні впливи в Єгипті та ще більше в Сирії. Рормови з китайськими комуністами, ведені на терені Женеви американським амбасадором в Празі Алексісом Джонсоном з комуно-китайським амбасадором у Варшаві, перервано, бо Джонсон перенесений на становище амбасадора в Сіямі. Таких засідань у Женеві, почавши від 1 серпня 1955 р. було 73 й вони були цілком безвартні. Непевна ситуація настала знову в Ґватемалі, де 19 січня відбудуться президентські вибори, в яких виступають два кандидати з майже одинаковими шансами виграти: полк. Луїс Салязар, речник помірковaного центру, і Маріо Монтенеґро, представник комунофільського партійного бльоку. — Засідання названої конґресової комісії відбулося — за одностайним ствердженням учасників — у дуже приязній атмосфері двопартійної співпраці в ділянці закордонної політики. Приявні там конґресмени висловили вдоволення з опозиції Доллеса проти будь-яких поквапних розмов з большевиками, без попередньої ґарантії успіху.

Президент Індонезії і прем'єр Англії подорожують по світі

Лондон. — Англійський прем'єр Геролд Мекміллен відлетів у вівторок 7 січня ц. р. з Лондону, щоб відвідати Індію, Пакістан, Цейльон, Сінгапур, Нову Зеляндію і Австралію, себто всі азійські країни, які є членами Коммонвелту. В його товаристві є сер Норман Брук, секретар англійського кабінету, і Дж. М. Джеймс, високий урядовець міністерства закордонних справ для зв'язків між членами Коммонвелту. Хоча в останніх днях виникла в англійському уряді криза з уваги на резиґнацію канцлера скарбу (міністра фінансів) Пітера Торнікрофта, проте Мекміллен не відкладав ані не пересунув цієї, давно плянованої, подорожі. Торнікрофт зрікся, не погодившись на підвищення нового бюджету по стороні видатків з уваги на небезпеку інфляції. На його місце призначено міністра хліборобства Еморі та переведено інші пересунення. Мекміллен вернеться до Лондону щойно 14-го лютого ц. р. У тому самому дні, 7 січня, відлетів з Якарти індонезійський президент у подорож по різних країнах Азії і Африки протягом найближчих 5-ох тижнів. Першим його етапом стала Індія, в столиці якої, Ню Делі, вітали його індійський президент Раєндра Прасад, прем'єр Неру й інші достойники. Сукарно пояснив, що виїхав у подорож на пораду лікарів, які казали йому відпочити. За часописними коментарями — це рідкозустрічний спосіб відпочинку для державного мужа — товктися протягом кількох тижнів літаками й потягами по різних країнах двох континентів.

У СВІТІ

● **До Західньої Німеччини** втекло з Східньої Німеччини у 1957-му році 264,500 осіб — офіційно проголосило міністерство для всенімецьких справ у Бонні. Таким чином пересічно втікало тижнево по 5,075 осіб, а денно по 725 осіб. Приблизно стільки ж втекло в попередніх двох роках: у 1955 р. — 279,000 і в 1956 р. — 252,000. Половина з усієї кількости втікачів перейшли через Західній Берлін. Більшість втікачів — це молоді люди, фахові робітники.

● **Два німецькі альпіністи,** 18-річний Ґеорґ Екман і 20-річний Герберт Бавмґартнер, дістали звання „білих героїв": вони перші досягнули взимі до висоти 10,500 стіп у скелястих Дольомітах і зійшли відтіль без сторонньої допомоги. Вони заявили, що таким способом хотіли виявити можливості зійти зимовою порою на шпиль Монт-Бляну.

● **Єлисавета II** відзначила різними нагородами з нагоди Нового Року 2,200 осіб. Колишньому шефові імперіяльного штабу й кол. губернаторові Кипру, маршалові Джанові Гардінґові надано титул барона. Між відзначеними також є чемпіон найлегшої ваги, 25-річний муринський боксер Гоґан Бассі з Ніґерії.

● **У Казахстані** гуси їдять золото — таку байку принесла московська радіовисильня. Мовляв, одна казахстанська господиня знайшла у шлунку зарізаної гуски 12 грамів золота. Подібне відкриття зробили також дві її сусідки. У зв'язку з цим совєтські газети зчинили крик, що в Казахстані знаходяться багаті поклади золота, і що гуси випадково попали на золоту жилу.

● **В Еспанії** скреслено з довгого списку державних свят — сім днів, з уваги на потреби народного господарства, що терпить внаслідок надмірної кількости святкових днів. З отих семи скреслених свят — три зв'язані з урядовою партією Фаляиґи. Тому здогадуються, що голова еспанської держави, ген. Франко, хоче обмежити також монопольне й диктаторське значення Фаляиґи.

● **У Норвеґії** відбувся рідкий страйк: страйкувала поліція в столиці держави, Осльо, не діставши підвишки платень. Хоча уряд проголосив був страйк нелеґальним, поліціянти не взяли собі цього до серця. Не страйкувала тільки частина поліціянтів м. і. ті, які охороняли королівський палац. Уряд викликав був поліціянтів з інших міст Норвеґії, щоб не залишити столиці без поліційної служби. Страйк тривав 4 дні.

● **Повінь на Цейльоні** наприкінці минулого року залила 650,000 акрів управної землі й знищила понад 400,000 тони рижу. У своїй депеші до Айзенгавера цейльонський прем'єр заявив, що коло 300,000 осіб залишились бездомними. Цейльон навіть у нормальному часі мусів спроваджувати риж з Бірми і ком. Китаю, а тепер настала там справжня катастрофа.

СВОБОДА SVOBODA
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City N. J., on March 30, 1921 under the Act of March 8, 1879
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918
За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.
За кожну зміну адреса платиться 10 центів.
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

СЕСІЯ КОНГРЕСУ ПІД ЗНАКОМ РАКЕТИ

У минулий вівторок 7-го січня 1958 р., точно о 12 год. вполудне, розпочалася друга половина 85-го Конгресу. Настрій на тому першому засіданні відразу виправдав попередні пресові прогнози: конгресмени і сенатори з'їхалися в особливо поважному настрої, здаючи собі справу з того, що — за словами коментатора одного з часописів — „країна опинилася в клопоті". Цей „клопіт" — це занедбання в науково-дослідній, виховній і військово-технологічній ділянках, виявлене поступами Совєтів. Внаслідок цього ускладнилась ситуація з союзниками ЗДА, які захитались у своїй вірі в американське політичне і військове лідерство. Решту доконали успіхи Совєтів на Середньому Сході та зріст престижу Москви в очах азійсько-африканських урядів і народів, що ще й досі не розкусили правди про ССCР. Отже, йде про безпеку і майбутність країни, а з нею й вільного світу, йде про справу надто поважну, щоб підходити до неї з партійницького погляду. Тому і всі заяви конгресових лідерів, як з Палати Репрезентантів, так і з Сенату, підкреслюють, що в справах оборони не може бути іншої, як тільки двопартійна, чи радше — надпартійна політика.

Справу ускладнює той факт, що восени 1958-го року відбудуться вибори, які знову вирішать партійне обличчя Конгресу. Тому члени Конгресу мусять в більшій, ніж звичайно, мірі рахуватися з настроями виборців і зважати на вимоги партійної тактики з погляду виборчих інтересів. Здоровий інстинкт американських мас правильно відчуває совєтську небезпеку, і тому Конгрес, наставлений на признання Президентові всіх, яких би він не бажав нових кредитів на оборону, віддзеркалюватиме в цьому пункті й настрої виборців. Але з погляду крайової економіки і міжпартійної політики на терені ЗДА — замало проголосити, що ця сесія Конгресу має стояти „під знаком ракети" (раніше казали — гармати), а не „під знаком масла". Це дуже різногранна проблема. Бо хоч значне збільшення військового бюджету, що його передбачається ще на біжучий бюджетовий 1957/58 і на майбутній 1958/59 рік, підсилить промисел і зменшить безробіття, водночас воно перекреслить надії на зменшення податків, висуне небезпеку дефіциту, потребу підвищення „ліміту" для державної заборгованости, визначеної законом до суми 275 більйонів долярів, і збільшить загрозу інфляції. Трудність ситуації членів Конгресу полягає в тому, що вони, з одного боку, мусять дбати про високий добробут громадян, про їх працю і якнайменші податки, а з другого — не можуть спускати з очей небезпеки, яка загрожує батьківщині і яка вимагає пожертв від громадян і відваги від законодатців — казати своїм виборцям непопулярні речі.

Тим часом Конгрес, у вичікуванні Президентового звернення „Про Стан Унії" і зголошення урядом нового бюджету, вже дістав від Президента вимогу підвищити бюджет департаменту оборони додатково, до кінця червня ц. р., на 1,260,000,000 долярів, плюс уповноваження для того департаменту перекинути додаткових 110,000,000 дол. на т. зв. Фонд негайної потреби. У цій справі уряд проголосив „Заяву про фонд оборони" з докладним розподілом названої суми. Виходить, що майже вся ця сума, призначена на програму розвитку і продукції ракет. При цій нагоді американська преса звертає увагу на те, що ця програма охоплює коло 50 різних типів ракет.

А втім, очевидно, Конгрес не може займатися виключно справами закордонної політики й оборони. Хоч ці справи домінуватимуть на цій сесії і надаватимуть тон усій атмосфері, вже тепер зголошено до Конгресу коло 100 законопроєктів у найрізнородніших справах, між якими є й така дразлива, як расові відносини (законопроєкт одного з південних конгресменів про заборону Президентові висилати федеральне військо до стейтів для переведення процесу інтеграції). Між 20-ма найважливішими справами, що ними займатиметься на цій сесії Конгрес, є й такі, як проблема доповнення Конституції щодо заступництва чи наступництва Президента в разі його нездібности виконувати свої обов'язки, проблема державної допомоги школам, справа мешканевого будівництва, цілий комплекс фармерських справ, іміграційне законодавство, поштові оплати і т. д.

Тому ця нова сесія буде, мабуть, довгою і напевно — важкою. Але всі прогнози погоджуються в тому, що країна вийде з цієї сесії сильнішою і певнішою своєї майбутности. Бо Президент і його найближчі дорадники, як і демократична більшість Конгресу, свідомі тих двох справ — одної негативної, другої позитивної, які стоять понад партіями, групами й особами: що минулий рік дав деякі поважні успіхи Москві і що новий рік мусить ті успіхи знівелювати, давши Америці таку перевагу в усіх ділянках, в якій ніхто — і сама Москва — не сумнівалися б.

БОМБОСХОВИЩА В АМЕРИЦІ

Американське громадянство, що живе на континенті між двома океанами, ніколи не думало про такі засоби воєнної самооборони, як бомбосховища на випадок ворожих летунських налетів. Щойно в останніх роках, коли большевики почали одверто погрожувати перенесенням найближчої війни на терен Америки, справою бомбосховищ почали поважніше цікавитись чинники, покликані для так званої цивільної оборони. У січні 1957 року запропоновано в Конгресі законопроєкт, який передбачав побудову бомбосховищ на терені цілої країни коштом 24-ох більйонів долярів. Автори цього законопроєкту передбачали охоплення тими бомбосховищами круглo 135 мільйонів мешканців країни, в тому числі 35 мільйонів з найгустіших великоміських центрів. Крім того, цей законопроєкт вважає за потрібне творення нового департаменту цивільної оборони на чолі з новим секретарем, повноправним членом уряду. Переслухання, що його розпочато у зв'язку з цим законопроєктом, виявило величезні реалізаційні труднощі, але й кинуло ясніше світло на інтенції проєктодавців. Цікаво, що як департамент оборони так і департамент фінансів висловилися тоді проти того проєкту. Отож, проєкт не вийшов поза вступну стадію процедури переслухання свідків, і Конгрес роз'їхався, не поладнавши його.

Тепер появились часописні вістки, що ця справа має воскреснути в іншій, може ще ширшій, формі. Справу бомбосховищ буцімто заторкнула так звана Комісія Гейтера у своєму таємному звіті про незадовільний стан американського озброєння і можливостей оборони проти ворожих дій на випадок війни з Совєтами. Г. Рован Гейтер, колишній голова Фундації Форда, очолював спеціяльну Комісію, яка звітувала безпосередньо Раді Безпеки, що її головою є сам Президент. Конгресмен Чет Голифілд, демократ із Каліфорнії, який є головою конгресової Підкомісії для військових операцій, заповів продовжування і закінчення найдалі до лютого 1958 року згаданого вище переслухання над справою бомбосховищ, однак водночас він хоче — читаємо в газетах — дізнатися про подробиці проєкту Комісії Гейтера. Як виходить з оприлюднених даних, ця Комісія запропонувала будову бомбосховищ коштом 22-ох більйонів долярів протягом найближчих 10-ох років. Конгресові кола буцімто хочуть перевести цю справу в Конгресі без уваги на позитивне чи неґативне становище Президента і уряду. Таким чином справа бомбосховищ знову заактуалізується у новій сесії Конгресу.

Однак, легше написати такий проєкт, ніж його виконати, тим паче, коли він вимагає 22 чи 24 більйони долярів, — майже стільки, скільки становить однорічний військовий бюджет ЗДА. Проте, річ не тільки в грошах, а передусім у психологічному наставленні широких мас американського народу, які поки що не мають зрозуміння для значення і практичної вартости бомбосховищ. Не переживши ні одного бомбового налету й не уявляючи собі, що це значить, маючи водночас психіку людей, звиклих мешкати вигідно й жити без ніяких обмежень адміністраційного порядку, американські маси ще не дозріли до готовости обтяжити себе великими додатковими податками на будову бомбосховищ і переставитись на практичну можливість користання з таких підземних схоронищ.

Вказує на це дуже промовисто велика стаття одного з найстарших і найдосвідченіших інженерів-плянувальників міста і стейту Ню Йорк, Роберта Мозеса, п. з. „Фіяско цивільної оборони", передана у грудневому випуску „Рідерс Дайджест". Автор, признаючись, що він не є експертом атомової енерґії і не знає небезпек, які загрожують широкому населенню від радіопромінювання атомових бомб, заявляє себе рішучим противником цілого проєкту масової будови бомбосховищ, сполученого з проєктом поширення доріг і розкинення по країні окремих складів харчів та медикаментів для людей, які масово втікатимуть з великих міст. Насамперед Мозес твердить, що проєкт масової евакуації мільйонових міст на випадок летунського алярму — цілком нереальний, бо протягом найближчої півгодини всі виходи з таких міст, що йдуть здебільша мостами, тунелями чи віядуктами, будуть безнадійно „заткані". Щож до самих бомбосховищ, то він вказує на такі причини, які цей проєкт роблять також нереальним: 1. величезні кошти, що з них не здають собі справи проєктодавці, 2. брак на це фондів і 3. потрібний для реалізації такого проєкту час — не кілька, а щонайменше 20 років.

У цій статті Роберта Мозеса читаємо, що передусім вся ця справа — це справа військова, бо вона найтісніше зв'язана з військовим плянуванням. Тому повинен нею займатися окремий заступник секретаря оборони, а не якась нова цивільна агенція, яка стала б доменою політичних партій і не знайшла б належного авторитету в населення, що могло б її просто не слухати. Автор покликається на факт, що з усіх цивільних організацій негайної допомоги, окремих від військових чинників та частинно опертих на добровільцях, є пожежна сторожа. Тому не можна будувати цивільної оборони на добровільцях, які — твердить автор — не доростуть до такого велетенського завдання, що його диктуватиме крайова оборона на випадок війни. Щождо самої програми бомбосховищ, то автор наводить приклад, що будова одноповерхового підземного гаражу у великому проєкті на площі Линкольна у західній частині нюйоркського Мангетену, обрахованого на 700 авт, коштуватиме коло 4,500,000 дол. Іншими словами, підземне схоронище величиною одного авта коштує круглo 6.000 дол. Автор, який покликається на свій досвід з міськими радними, власниками домів та будівничими підміських осель, твердить, що ані приватні домовласники, ані міста та стейти не дадуть грошей на будову бомбосховищ. Збудування глибоких пивниць під будинками, сяк-так придатних на бомбосховище, страшенне подорожчало б комірне. Міські громади здебільша орудують в ЗДА дефіцитовими бюджетами, а стейтові леґіслятури ледве чи переведуть постанови, що наклали б на стейтових мешканців надзвичайний новий податок. Чи держава може сама фінансувати такий велетенський проєкт?!

Автор поручає військовим і науковим чинникам перевести широку освідомчу акцію про небезпеку від радіювання атомових бомб. Але водночас сам від себе заявляє рішучим тоном: „Продовжуймо жити, працювати й леліяти надії на поверхні та не ховаймося під землею, як троглодити. Решта полягає на дипломатичних переговорах про мир, на вірі, на молитві, і на людях з відвагою, а не на розпилювачах та копачах ям. Ми не повинні змінювати нашого способу життя . . ."

У своїх міркуваннях і заключеннях автор забуває найголовніше: потребу коштовних бомбосховищ може зменшити єдино така мілітарна сила і така політика Америки, яка виключила б совєтську аґресію, а коли б Москва на неї поважилася, то щоб вона була знищена і розлетілась ще заки встигла б її перевести.

Юрій Таркович

НАТО І ЗАХІДНЯ НІМЕЧЧИНА

Деякі західні журналісти не виходять із дива: як це могло статися, що на недавній Паризькій конференції НАТО канцлер Аденауер був одним із перших, що запропонували ще раз почати переговори з Москвою? Адже ж Аденауера і його уряд на Заході, а передусім у ЗДА, вважали за вірного союзника і безкомпромісового ворога комунізму. Чи може Західня Німеччина змінила свої погляди на Москву?

Хто ближче знає настрої в Західній Німеччині, той не може бути здивований таким вчинком Аденауера. Більшість західніх німців, так само, як і Аденауер, думає, що ще раз, може востаннє, таки треба спробувати договоритися із СССР, хоча би навіть з тої спроби нічого путнього не вийшло.

Завжди треба мати на увазі, що для Західньої Німеччини головним політичним завданням є довести до об'єднання країни. Аденауер і його уряд прекрасно знають, що без згоди Москви мирним шляхом до такого об'єднання дійти неможливо. Отже, якщо відмовитися від ще одних переговорів з СССР, то це означало б остаточно поховати надії на мирне об'єднання. А війни, яка могла б його дати, німці страшенне бояться. Ще одна спроба договоритися із Москвою — це ще одна марна надія на те, ануж може зроблять ласку. Так думає абсолютна більшість німців, прихильників Аденауера і його політики, спертої на дружбі з Америкою і Заходом.

Другою причиною є політично-партійна ситуація. В останніх виборах Аденауер і його партія вийшли переможцями, при відносно дуже сильній опозиції соціял-демократів і Вільної демократичної партії. По виборах Аденауер сконсолідував своє становище, його партія практично має всю владу в Німеччині, але і опозиція сконсолідувала свої сили, об'єднавшися в протиаденауерівському бльоці. Головним арґументом цієї опозиції завжди було і є: Аденауер не дбає про об'єднання Німеччини, він веде американську політику і не змагає до прямого договорення з СССР у справі об'єднання. Це, очевидно, не відповідає правді, бо бонський уряд з Москвою прямо й непрямо вже не раз переговорював, але не добився ані найменших результатів. Проте, Аденауер хоче ще раз показати, що справа об'єднання лежить йому на серці.

Москва не хоче випустити з рук Східньої Німеччини не тільки тому, що боїться мілітарної сили об'єднаної Німеччини, — вона знає, що об'єднана Німеччина якщо навіть стане невтральною, всилу своєї культури і цивілізації завжди духово належатиме до Заходу. Але найбільше Москва боїться, що з відтягненням із Східньої Німеччини совєтських дивізій весь штучно зліплений совєтський бльок негайно розвалиться. В такому випадку Польща може покінчити з націонал-комуністом Гомулкою і піти таким шляхом, яким збиралася піти Мадярщина в жовтні 1956, тобто: геть не тільки від Москви, але й від усякого роду комунізму. Тоді й Чехо-Словаччина, — бодай головні її частини Чехія і Моравія — виррветься із залізних совєтських обіймів, бо чехи нарід дуже практичний: сьогодні вони нібито вірні союзники Москви, але завтра, коли послабнуть московські обручі, можуть стати найбільшими її ворогами. Чеська історія під цим оглядом дуже повчальна. Отже, Москва просто заради утримання своєї імперії із Східньої Німеччини вийти не хоче.

Можна зрозуміти деяку поденервованість Аденауера. Адже Західня Німеччина стає, а може вже й стала одним з найголовніших політичних і військових членів НАТО. Без німецької армії НАТО не може оборонити Західньої Европи. Без німецької економіки Европа може докотитися до повного банкрутства. Без німецького політичного потенціялу і внутрішньої сконсолідованости континентальна Европа більше як слаба. Отож, як це не парадоксально, на 13-му році по закінченні останньої війни найбільший ворог ЗДА, Франції і Англії став не тільки їхнім союзником, але й основною підпорою для НАТО в його боротьбі з московським імперіялізмом. Підпорою, розуміється, европейських країн, бо ЗДА є основою НАТО і цілого вільного світу.

Значення Німеччини зросте ще більше, коли буде укомплектована її армія. Але німці з різних причин творять свої збройні сили дуже поволі: або не хочуть провокувати СССР або бояться, щоб їхня власна армія не стала „державою в державі", як то бувало вже не раз; або хочуть економічно ще більше зміцніти. У всякому разі Захід дуже невдоволений з занадто повільної розбудови німецьких збройних сил, і це невдоволення, по заяві Аденауера у Парижі, ще більше зросло.

НАЦІОНАЛЬНИЙ РУХ ВЕЛЗУ

Лондон. — 16го грудня 1957 р. в парляменті відбулася цікава дискусія в справах Велзу, (Валії), давньої провінції Об'єднаного королівства. Уряд, ідучи назустріч бажанням людности Велзу, призначив для тієї провінції державного секретаря Луїса, діяча Консервативної партії. Це призначення викликало гостру критику в парляменті збоку послів від Велзу — соціялістів і лібералів, які мають більшість в населенні Велзу. Особа Луїса ще й тому не сподобалася опозиції, що він не є членом парляменту, а це йде проти традиції Об'єднаного королівства. В парляментській дискусії виявилося, що посли від Велзу, незалежно від партійної приналежности, не бажають відокремлення своєї країни від Англії, але вимагають визнання валійської національности.

Валійці горді тим, що вони з усіх кельтських народів, які колись заселяли половину Европи, зберегли свою мову і розвинули її до високого культурного рівня. Правда, з 2,500,000 валійців тільки 700,000 говорять кельтською мовою і лише 10,000 не знають зовсім англійської мови. Однак серед них, незалежно від мови, сильно розвинене почуття патріотизму, своєї окремішности від англійців.

Був час, коли у Велзі валійська мова була заборонена. Але тепер вона поширена в народних і середніх школах і є викладовою мовою в університеті в Кардіфі. Виходить валійська преса — газети, книги, валійську мову чути в радіовисиланні. В громадах, де того хоче більшість, замінюють англійські написи валійськими. Лондонський уряд до цього не мішається, бо визнає демократичне право валійської людности вибирати собі мову, яку вона хоче. Від 1950 року в Лондоні створено окреме міністерство в справах Велзу. Уряд об'єднаного королівства дає фінансову допомогу для організації молоді Велзу: ця молодь стоїть у перших рядах національного відродження своєї країни. Урядовці, призначені з Лондону до Велзу, вчаться кельтської мови.

Між валійцями є невелика група, що домагається для Велзу домініону в межах Об'єднаного королівства, яке ця група хотіла б назвати „Британським Братством". Друга група хоче створити парлямент для Велзу, але так, щоб Велз мав своїх представників у парляменті в Лондоні і дипломатичного представника при лондонськім уряді. В 1956 році петицію за окремий парлямент для Велзу підписало 500,000 мешканців цієї країни.

Прихильники автономії для Велзу ставлять собі насамперед завдання здобути для своєї країни такі права, які має Шкотія. Шкотія має свої закони і порядки, відмінні від англійських, хоч національна шкотська мова збереглася лише в гірських околицях. Суть національних домагань Велзу висловив у деяких дебатах в парляменті посол від Велзу Клемент Дейвіс (ліберал):

„Домагання повної ізоляції від інших національностей є нині повний анахронізм, але це також анахронізм для народу відмінного походженням, мовою і традицією — домагатися панування над іншими. Яке законодавство не було б запропоноване в цій палаті, яку політику ми не поставимо перед собою, ми завжди будемо переголосовані пануючою частиною".

Англійська більшість у парляменті без упередження, реалістично оцінює національне пробудження Велзу. Не чути в пресі нагінки на „сепаратизм" чи „буржуазний націоналізм", як то ми звикли з гіркого співжиття із „старшим братом", що керує з Москви великою імперією. Бо правило політики англійської демократії наказує: „Живи і дай іншим жити".

П. А.

УКРАЇНЦІ В ЕВРОПІ ЗАЯВЛЯЮТЬ

Дня 11 жовтня 1957 р. відбулася в Мюнхені спільна нарада українських політичних організацій, партій і установ, в якій були заступлені: Виконний Орган Української Національної Ради, Закордонні Частини Організації Українських Націоналістів, Організація Українських Націоналістів, Союз Гетьманців Державників, Союз Земель Соборної України — Селянська Партія, Союз Конструктивно-Творчих Сил України, Українська Революційно-Демократична Партія, Українська Соціялістична Партія, Українське Національно-Демократичне Об'єднання і Український Національно-Державний Союз.

Спільна нарада, розглянувши справу, прийняла зміст нижче поданої заяви та доручила вибраній Комісії в складі: Бенцаль Ярослав, інж. Пігідо Федір, і д-р Хробак Микола її редакційно оформити.

Безнастанні намагання як з боку червоно-московських можновладців Совєтського Союзу, так і окремих російських еміґраційних організацій говорити від імени українського народу, а зокрема останні акції російської організації „Народно-Трудовой Союз" (НТС), що знайшли свій вияв між іншим також на різних міжнародних конференціях, були предметом спільної наради українських політичних організацій в Мюнхені 11 жовтня 1957.

Українські політичні організації, як виразники волі і стремлінь української нації, заявляють з цього приводу, зокрема перед учасниками згаданих конференцій, однозгідно:

1. Незмінною метою всього українського народу є відновлення суверенної української держави, нині окупованої червоною Москвою, та, в спільному фронті з усіма поневоленими націями, знищення комунізму й сучасної російської імперії — СССР і привернення самостійности поневоленим нею державам і народам у їх етнографічних кордонах.

2. Російська організація „Народно-Трудовой Союз" не має жадного права, ні підстави, виступати від імени якогонебудь українського політичного чинника, ані як речник визвольних стремлінь українського народу.

Так званий Український Визвольний Рух, що на нього покликається НТС, є фіктивною організацією, складеною з кількох окремо дібраних, невідповідальних осіб, яка не має жадної підтримки ані впливу серед українців як на українських землях, так і на еміґрації.

3. Ці акції НТС є продуманим обманом вільного світу щодо справжніх визвольних ідей і укладу антибольшевицьких сил, — з метою зберегти в будь-якій формі російську імперію й створити серед поневолених націй враження, що західній світ є проти їхнього національного визволення.

Мюнхен, 27 грудня 1957.

За Президію Спільної Наради Українських Політичних Організацій
Ярослав Бенцаль, предсідник.

Михайло Кушнір

АМЕРИКАНСЬКЕ РІЗДВО

(2)

Коли йде про фольклор Різдва Христового, то він є різноманітніший від національного фольклору, бо релігійний поділ в англійській групі був дуже глибокий, творячи підгрупи: пуританську, квакрівську, англіканську й католицьку. Тільки пуритани й квакри, тоді найекспансивніші, не святкували Різдва.

Ця мозаїка ще більше урізноманітнилась у 18-му ст., коли сильна хвиля німців наплила до Пенсилвенії, а особливо в 19-му ст., коли, побіч ірляндців та італійців, і слов'янські народи висунулись на чоло в безупинному потоці іміґрації.

Але вже в 19-му ст. почався процес поставання американського різдвяного фольклору. Його першим зовнішнім виразом було вилання свят Різдва Христового пуританами, квакрами і методистами. Треба, однак, згадати, що цей процес приходив не легко. Методисти, квакри й пуритани, відступаючи під натиском, намагалися змінити характер свята — пов'язати його з потребами збірного життя, як допомога бідним чи жертвам війни в інших краях. Різдвяна ялинка ставала, таким чином, символом обдарування потребуючих.

У вислідi цього довгого процесу, сьогоднішня Америка святкує одне „офіціяльне" Різдво Христове. Головні риси цього понадконфесійного свята такі: 1. висунення на чільне місце постаті св. Миколая, 2. дарунки, зв'язані з цією постаттю, 3. різдвяна ялинка, 4. колядки, 5. святкова картка і 6. святковий чай, або т. зв. „Крізмес парті".

Постать св. Миколая — один із головних елементів святкового кольориту. Мимохіть виникає питання: як до цього дійшло? Це була постать відома всім майже групам поселенців, але особливо важливу ролю займала вона у фольклорі голляндців у Ню Йорку, як постійний їх покровитель. Виразником у літературній формі американської, а сьогодні вже й англійської концепції св. Миколая — був Клемет Мур, професор грецької й гебрейської мов у Теологічному семінарі в Ню Йорку. В 1822 році він написав для своїх дітей поему: „Відвідини св. Миколая". Представлений Муром св. Миколай — це не той святий у єпископських ризах, якого ми знаємо з української ікони, не той святий на коні, якого знає Західня Европа. У візії Мура — св. Миколай їде санками, запряженими вісьмома оленями, вбраний у червоне хутро. Він має округле повне обличчя, червоні щоки, білу бороду, в зубах тримає люльку, з якої дим білим вінком звивається довкруги його голови. Ідучи в шаленому темпі, він вкладає подарунки для дітей крізь комини хат. Ця поема спонукала Тома Наста, того самого, якому ця країна завдячує слона, як символ Республіканської партії, а осла, як символ Демократичної партії — намалювати св. Миколая. Таким чином поема й рисунок спопуляризували нову постать св. Миколая, в якій він вернувся до Европи і закоренився передусім в Англії.

З постаттю св. Миколая щільно пов'язані дарунки. Незалежно від подарунків в крузі родин, знайомих, — різного роду релігійні, харитативні й суспільні інституції ведуть акцію допомоги людям, що опинилися в тяжкому положенні.

Вслід за людьми милосердя і любови до ближнього іде „бизнес", що пропонує кожний предмет — включно з автом, рефриджерейтором і машиною до прання, — як відповідний на святковий дарунок. Згідно з оголошеннями, все може бути подарунком.

Ялинка — це звичай, принесений німецькими колоністами. Тепер різдвяна ялинка займає важливе місце в декораційній сторінці свят не лише в приватних домах, але й у школах, урядах, великих крамницях і фабриках. У Ню Йорку, на Медісон сквері ставлять кожного року ялинку, яка від Свят-Вечора до кінця грудня стає осередком різного роду врочистостей. В Ню Гемпширі довкола ялинки в будинку громадської управи складають подарунки для потребуючих.

Подібні врочистості відбуваються в Сан Франсіско. У Вашингтоні, в садибі президента ЗДА теж ставлять гарно прибрану ялинку. На Свят Вечір президент запалює на цій ялинці свічі, пересилаючи народові святкові побажання.

З кожним роком більшу популярність здобувають в Америці колядки. Число співаних колядок, особливо давніх, постійно зростає. Навіть декілька українських колядок, між ними „Щедрик" Леонтовича, адоптовано, і вони стали загальноамериканським добром. Звичай збірного співання колядок приймається в щораз нових місцевостях. Статистика показує, що так зване „комюніті сінгінг" у 1918 році було зорганізоване тільки в 30 містах, а в 1928 році це число зросло до 2,025. В багатьох містах хори колядників співають у домах старців, у військових таборах, в сиротинцях. У Ню Йорку протягом ряду років улаштовують концерти колядок у Центральному парку. У цих концертах беруть участь шкільні хори, визначні співаки й оркестри.

Почесне місце в різдвяному фольклорі має святкова картка, англійського походження, що, як суспільний звичай, існує дещо більше, ніж сто років. Розповсюджена в ЗДА, головно у 80-их роках минулого століття, німецьким політичним еміґрантом святкова картка стала важливим елементом різдвяного святкування. На основі обчислень американського союзу видавців в 1952 році продано 1,500,000,000 святкових карток, що принесло продавцям коло 110 мільйонів долярів.

Елементом американського походження в святковому фольклорі є різдвяний чай чи сніданок, так звана Крізмес парті, організовуваний на Свят-Вечір фабриками для своїх робітників, а також приватними фірмами, агенціями і державними урядами. „Боси", безпосередні і посередні, завжди приходять на таку „парті".

Це є те американське, стандартове Різдво, коли сходяться різні релігійні, етнічні, суспільні групи. Це — офіційне Різдво.

Дещо відмінний характер має святкування Різдва в південних стейтах, де люди люблять галас, стрілянину з рушниць, биття в дзвони.

Але, крім цього стандартного Різдва, є ще в Америці святкування Різдва в крузі родини чи серед тієї самої релігійної або етнічної групи. Інакше святкують Різдво італійці, інакше еспанці, німці, українці.

Кінець

УСЯ ЦЬОГОРІЧНА КОЛЯДА НА ХАРИТАТИВНУ АКЦІЮ ЗУАДК!

ПОЖЕРТВИ ВИСИЛАТИ БЕЗПОСЕРЕДНЬО ДО ЗУАДК У ФИЛАДЕЛФІЇ: UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE, P. O. BOX 1661, PHILADELPHIA 5, Pa.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Лос Анджелес, Каліф.

Новий Відділ „СУА.

Організаційні сходини жінок в намірі заснування Відділу Союзу Українок Америки відбуто принагідно на загальних зборах Української Централі і схвалено скликати свої загальні збори.

На 16 листопада ц. р. зібралося поважне число українських жінок на основуючі загальні збори і заснували Відділ СУА, вибравши до керівних органів таких пань: голова Відділу СУА — І. Сіяк, заступниця голови — О. Вусик, рекорд. секр. — О. Зозуля, фін. секр. — М. Микитин, скарбничка — Брікнер, Культ.-осв. реф. — О. Романюк, сусп. опіка — Н. Березовська, господиня — М. Липська. В Контрольну Ком.: Рижевська, Н. Наконечна та Івашко.

Збори були ділові, проходили гармонійно, а ухвали виносили одноголосно. Виказалося зацікавлення і заохота до праці, а гаслом було „організувати і скоро діяти". За тим пішла й робота, на сходинах управи схвалено плян праці на найближчі місяці. Вже йдуть приготування до Українського Вертепу, що буде влаштований для американців і інших народів в славнім Діснейленд. Відбулося свято св. Николая, а далі намічено і спільну Святвечеру та допомогати у влаштуванні Маланки. Відділ СУА хоче співпрацювати з Українською Централею, зарядами українських церков та іншими організаціями для загального добра українського народу.

Лотиське свято державної незалежности.

Свою 39 річницю державної незалежности святкували лотиші 16 листопада ц. р. Свято було старанно підготоване і запрошено крім американців і представників інших націй, між тим і українців. Від американців промовляли ветерани американської армії, а далі представники литовців, а від українців була делеґація на святі і відчитано писемний привіт.

Танцююча вода в райдужних барвах.

„Денсінг крізмес вотер" — так заповідає спікер і керівник підприємства в щоденній програмі у міськім парку Лос Анджелесу від п'ятої до півдесятої години вечером. Музика грає в більшій частї набожні пісні та колядки, при чім струмочки води направду танцюють. Коли музика грає вальса, різнобарвні струмочки танцюють вальса зі всіми вихилясами, грає колядку „Тиха ніч", то голубі струмочки зрідка і легенько підносяться вгору. Багато рефлекторів надають струмочкам різні забарвлення. Все те обведене гаєм смерічок. Керівник з апаратурою на підвищені подальше від струмочків, рівно ж і передавач музики коло нього. Відповідно до музики він порушує гудзиками на апаратурі і регулює воду і світло все під такт музики. Двигун помпує воду і витискає наставленими керівником рурками з силою наданою керівником, вода стікає в збірник, з якого двигун поновно і вибризкує так, що та сама вода працює, не зуживаючись. Електротехнічна компанія спровадила те все з Німеччини.

Крім того виступають там і церковні хори з колядками. Маси народу приглядаються.

Сходини свободи.

Вже було повідомлено в українській і іншій пресі, що в Лос Анджелесі заснувався Комітет свободи закріпачених народів і тепер цей комітет влаштував 23 листопада 1957 у ветеранській залі, (патріотик гол) зустріч з громадянством.

Як відкрилась занавіса, видно було на сцені поруч себе національні прапори поневолених народів, між ними й синьо-жовтий український. Між прапорами велика карта Евразії, на якій намальовано червоною краскою „царство сатани", білою територію поневолених комунізмом народів і голубою інші. Під прапорами стояли відпоручники закріпачених народів під час вступного слова голови комітету мадяра Б. Токеша і відспівання американського гимну. Поточні точки імпрези заповідав заступник голови комітету мадяр С. Матіка, який при поодиноких виступах націй в коротких словах пояснював історію виступаючого народу.

Естонець В. Айлус говорив про мету організації і вказував мирні шляхи, які вибрала собі організація в боротьбі за звільнення з-під комунізму своїх краін і тих 14 націй з 150 мільйоновим своїм населенням на території дев'ятьох тисяч квадратних миль.

Опісля керівник імпрези запросив до слова сенатора В. Новленда, відпоручника ЗДА до ОН. Сенатор В. Новленд в своїй обширній промові представив наміри комунізму та загрозу для ЗДА, вказуючи і на останню вдалу спробу большевиків випустити у всесвіти двох сателітів. Вкінці сенатор Новленд приступив до карти Евразії і вказав, що найгарячішим бажанням ЗДА є власне бачити отих 150 мільйонів поневолених народів, на території від північного бігуна аж до Чорного моря і геть далеко в західню Европу знову вільними і свобідними в своїх незалежних державах.

За тим слідувала концертова частина.

Литовський чоловічий октет майстерно виконав дві пісні „Забрали мене з хати" і „Над берегами моря".

За тим шість пар польських дітей виступили з танками „Краковяк" і „Збуйскі", (танок опришка). В цім другім танку виступив польський хлопчина в костюмі ґураля і на тлі цілої танцюючої групи виконував крім ґуральських ще й частини українських танків, як „присяду" з Запоріжця, „жабку" з аркана, „крут" з Чумака і ще один добре неокреслений танок, послугуючись при тім топірцем в руках. Саме при цих, як їх поляки назвали „опришських" фігурах вони зібрали найбільше оплесків.

Чехословацький піяніст проф. В. Лиссер по майстерськи виконав на фортепіяні „Польку" Сметани та „Гуморески" Дворжака.

Українська танцювальна група „Калина", під керівництвом М. Сіяк, виконала три танки: „Козачок", „Коломийку", сольо панни М. Сіяк та „Трійку". Танці випали гарно. Була нагода „піти в народи", бо на ту імпрезу прийшли народи багатьох національностей.

На „Кателі", старокарельськім, подібним до цитри інструменті, свиоголова К. Оксанен виконала три фінські народні пісні, що в своїх нюансах злучували легкий лет лещетарів по замерзлих кучугурах і ледах тисяч озер з тугою за давньою волею. Ті акорди так дуже нагадували українські народні мелодії. Румуни виступали з цілою своєю родиною, старими, молодими і дітьми. Вони співали, танцювали і показали свою народну ношу. В кінцевій точці група п'ятнадцяти чоловіків, як мадярських повстанців у живім образі при ватрі виконували старі повстанські пісні, получивши їх з добрим сольоспівом Ф. Варконі, балетним танком Ласла Іллі та до того своєрідною музикою.

Поляк С. Новаковскі відчитав резолюцію, яку присутні прийняли акламацією. Уряд ЗДА передасть її до ОН.

Це був перший виступ комітету. Таку акцію добре привітати, бо має на увазі змобілізувати американську публічну опінію біля проблем закріпачених совєтами народів та їх визвольною акцією.

А. Вусик.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

КЛІФТОН, Н. Дж. — Т-во „Укр. Січ", Відд. 182, повідомляє членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 12-го січня, о год. 2-ій по пол., в парафіяльній залі — при 45-47 Hope Ave. Пассейк, Н. Дж. Проситься членів прийти на збори, бо є важливі справи, а саме: вибір делегата і заступника на конвенцію, яка відбудеться в місяці травні ц. р. З огляду на це присутність членів і членкинь є конечна. — Управа.

НОНҐСТАВН, О. — Відд. 348, ім. О. Васараб, повідомляє усіх членів, що **Річні Загальні Збори** відбудуться в неділю, 12-го січня 1958 р., о год. 2-ій по пол., в церковній залі при 526 W. Rayen Ave. На порядку: звіт Управи і Контр. Комісії з діяльности за 1957 рік та вибір нової Управи на 1958 рік. — М. Червіга, пред., М. Стахура, секр.

БОФФАЛО, Н. Й. — Братство Св. Івана Хрестителя, Відділ 304, повідомляє членів, що **Річні збори** відбудуться в неділю 12 січня 1958 р. о год. 7.30 веч. в залі парохіяльній 158 Джермейн Стріт. Проситься членів прибути на збори, і вислухати звіту уряду, також буде вибір нового уряду на 1958 рік. Довгуючі члени повинні вирівняти свої вкладки. Секретар буде збирати вкладки кожної неділі в залі парохіяльній по тихій і співаній Службі Божій. Календар на 1958 рік можна набути у секретаря Ціна 1.50. — За Уряд: М. Завіский, голова, І. Грицкован, касир, М. Гнатик, секретар.

КЛІВЛЕНД, ОГАЙО. — Уряд Тов. ім. Ів. Франка, Відділ 334, повідомляє всіх своїх членів, що слідуючі місячні і **Річні збори** відбудуться в другу неділю по першім 12-го січня 1958 року, о год. 1. попол., в УНДомі кімн. ч. 22. Проситься членів прийти і вирівняти свої вкладки. На порядку: звіт з діяльности за минулий рік і звіт Контрольної Комісії та вибір навого уряду на 1958 рік. — Николай Задирецький, предс.; Стефанія Боганек, фін. секр.-кас.; Григорій Демкович, рек. секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Тов. „Запорозька Січ", Відд. 251, повідомляє членів, що загальні збори відбулися 22-го грудня. Склад управи на 1958 рік: Козир, голова; Кравчук, фін секр.; Яцишин, касир; Задойний, рек. секретар; Контрольна Комісія: Гаврилюк, Шмаґала, Козир. Управа повідомляє, що місячні збори будуть відбуватись в тім самім часі а саме: кожного місяця, друга неділя по першім, в церковній залі при В. 7 вул., по велікій Службі Божій.

РАЧЕСТЕР Н. Й. — Сестр. Рож. Пресв. Богородиці, Відділ 36, повідомляє свої членкині, що збори відбудуться в неділю 12 січня 1958 р., попол., в годині 4.30 в залі церковній. Просимо членкинь прийти на означений час. Контрольна Комісія предложить звіт за 1957 рік. Новий Уряд вибрано такий: Ева Геруля, предс., Анна Рак, заст пред., Софія Гунька, секр., заст. секр. Анастазія Восціховська, Марія Шворц, касир, заст. кас. Анна Хмиляк. Контрольна Комісія: Марія Онуфрик, Марія Гойсак і Анастазія Грицак. Надзирателі хворих: Анна Воляк, Катерина Шурґот, в місті на Вест Сайд Ксеня Лалька до прапорів, Марія Попович і Марія Балюк. Господиня залі: Татіяна Санагурська. Просимо довгуючих членкинь вирівняти свої вкладки за 1957 рік.

ШИКАҐО, ІЛЛ. — Бр. Св. Стефана, Відд. 221, повідомляє всіх своїх членкинь і членів, що **Річні Загальні Збори** відбудуться в неділю, 12 січня 1958 р., о год. 12:30 попол., в Домі Відд. УНС, при 843 Н. Вестерн Евню. Порядок Дня: Звіти урядовців з їх діяльности за 1957 р., уділення обсолюторії, вибір урядовців на 1958 рік, внески і запити. **Вибір делегатів на 24 Конвенцію УНС.** Збори будуть дуже важні, тому просимо всіх членів прибути. — Ф. Васильовський, предсідник, Т. Шпікула, фін. секр., І. Михальцевич, кас., С. Коцелко, рек. секр.

БАЛТІМОР, МД. — **Загальні Збори** 337 Відділу ім. Івана Франка відбудуться 12 січня, о год. 11.30 передпол. в залі Укр. Катол. Церкви 524 С. Волф Ст. Порядок нарад: Звіт управи Відділу, звіт Контр Ком., дискусія над звітами, уділення абсолюторії уст. упр., вибір нової управи на 1958 р., плян праці на 1958 р., внески і запити, закриття зборів. Управа Відділу просить всіх членів прибути на Загальні Збори. — Т. Чорній, голова; Е. Притула, секретар.

ГЕМТРЕМК, МИШ. — Продовження **Річних Загальних Зборів** 94 Відділу ім. Маркіяна Шашкевича відбудуться в неділю 12 січня 1958 р., в залі У. Д. Клюбу при 2376 Грейлінг, о год. 1.30 попол., де буде збиратися членські вкладки. З огляду на важливі справу, які відложено до дискусії з грудня м. р., просимо членів прибути на ці збори. Рівночасно подаємо до відома членам, що в грудні вибрано нову управу нашого Відділу на 1958 рік у такому складі: предс. А. Кусчик, заст. предс. І. Заблоцький, рек. секр. А. Кеба, фін. секр. В. Крушельницький, скарб. Т. Сидомір, заст. скарб. Н. Стельмах, відвідувачі хворих: В. Туркевич, А. Патра, М. Шарон, П. Сенко, Т. Стельмах, прапорщики: О. Протас, П. Колодницький, Культ. Осв. Реф.: Галіна Заборовська, Контрольна Комісія: В. Борискевич-Войд., Е. Зубальський, П. Морозовський — Адреса нового фін. секретаря:

Walter Krushelnicki
3201 Hanley Street
Hamtramck 12, Mich.
Tel.: TR 1-2127

(Продовження на стор. 4-тій)

Ню Йорк, Н. Й.

ГОСТИНА СВ. ОТЦЯ МИКОЛАЯ

Вже третій рік зчерги відбувається на терені Ню Йорку заходим Укр. Музичного Інституту та завдяки невпинній і високоцінній праці вчительки музики п. Галини Мирошниченко зустріч св. о. Миколая з нашими наймешими „музикантами". Очевидно, з кожним роком слідний тут і щораз то більший репертуар наших молоденьких музикантів з Музичного садочка і сміливіший їх виступ та щораз то більше заінтересування нашої наймолодшої дітвори українською музикою і окремими імпрезами, для них улаштованими. Заля була вщерть виповнена дітворою і батьками.

Гостина св. Отця Миколая в цьому році показала ще більші досягнення дітвори Музичного Садочка УМІ.

Імпреза почалася молитвою всіх учнів до св. Отця Миколая.

В другій точці програми учні виступили з ритмічними інструментами та сольоспівами. Дальше йшли гри: а) на ксильофоні, що їх виконали учні: Олесь Лабунька, Наталя Чума, Андрій Ярош, Рак Ігор і Мирослав Шкафаровський; б) на фортепіяно, Олесь Гірка і Юліяна Осінчук та врешті гри на бандурі, що їх виконав гарно Влодко Артимишин. Після декламації, що її виголосив Борис Сумик, виконали сольоспів такі учні: Галина Кузьо, Леся Трембіцька, Віра Качмарська та Ігор Раковський. На закінчення програми хор учнів другого року відспівав гарно дві пісеньки, а оркестра, складена з тих же самих учнів, відограла одну з мелодій Моцарта. Сольо в оркестрі виконувала Леся Кушнір (ксильофон), акомпаніямент був у руках маленької Юліяни Осінчук. Після того врешті з'явився довгоочікуваний св. отець Миколай, поблагословив маленьких учнів УМІ і роздав всім дітям дарунку. Музичному Садочкові як одинокій музично - виховній Інституції для дітей в дошкільному віці і його учительці бажаємо якнайкращих успіхів у дальшій праці над високоцінним вихованням нашої наймешої української дітвори.

В. К.

НАРОДНІЙ ФОНД І КОЛЯДА ПРАЦІВНИКІВ ГОЛ. КАНЦЕЛЯРІЇ УНС І „СВОБОДИ"

ДОДАТКОВА ЛИСТА

	Н. Ф.	Коляда		Н. Ф.	Коляда
К. Магура	$10	$ 3	М. Лисогір	—	3
У. Явна	10	3	О. Домбровська	—	1
С. Соколишин	10	3	Разом	$ 60	$ 21.00
І. Вербяний	10	3	Раніше прогол.	$536	$183.50
С. Курляк	10	3			
В. Соболта	10	2	Разом всі	$596	$204.50

Отже працівники Головної Канцелярії УНС та Редакції, Адміністрації і Друкарні „Свободи" зложили з нагоди цьогорічних Різдвяних Свят і Нового Року на Народний Фонд УКК і „Коляду" для ЗУАДК $ 800.50.

ЩИРО ДЯКУЄМО

УСІМ ТИМ ЧИСЛЕННИМ НАШИМ ВШ. ГРОМАДЯНАМ, ЩО З НАГОДИ ЦЬОГОРІЧНИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО І НОВОГО РОКУ НАДІСЛАЛИ НАМ СВОЇ ПОБАЖАННЯ, СКЛАДАЄМО НА ЦЬОМУ МІСЦІ НАШУ **ЩИРОСЕРДЕЧНУ ПОДЯКУ**.

ПРАЦІВНИКИ ГОЛ. КАНЦЕЛЯРІЇ УНСОЮЗУ І В-ВА „СВОБОДА".

Кураторія, Адміністрація, Професура, Студенти і Випускники Українського Технічного Інституту в Ню Йорку, з глибоким сумом сповіщають про смерть одного з засновників і члена Кураторії У. Т. І.

д-ра Володимира КУПЧИНСЬКОГО

яка наступила 7-го січня 1958 р. в Ню Йорку, по довгій недузі.

У. Т. І. висловлює своє глибоке співчуття Родині Покійного.

ДИРЕКЦІЯ УТІ

Кожний свідомий українець та кожна свідома українка вважають своїм обов'язком стояти в [illegible] Союзу, щоб своїм членством збільшити кадри ідейних українських працівників

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЮАРК, Н. Дж. — Місячні збори Т-ва „Зап. Січ", Відд. 371, відбудуться в п'ятницю, 10-го січня 1958 р., о год. 8-ій веч. у Січовій залі при 506 S. 18th Ave. Прохається членів вирівняти свої залеглі вкладки за минулий рік. — І. Оверко, предс.; П. Заболоцький, кас.; Ю. Баранюк, секр.

ДЖЕМЕЙКА, Н. Й. — Б-во св. Юрія, Відд. 160, повідомляє всіх членів, що **Річні збори** відбудуться в суботу, 11-го січня 1958 р. Обов'язком кожного члена явитися на зборах. Початок о год. 8-ій веч. — М. К.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Місячні збори Б-ва св. Володимира, Від. 130, відбудуться в суботу, 11-го січня, о год. 8-ій веч., в приміщенні Укр. Кат. Ветеранів при 33 Іст 7-ій вул. Порядок зборів: перечитання протоколу, звіт урядників, перечитання кореспонденції і біжучі справи. Перед зборами можна вплатити членські вкладки. — На 1958 рік вибрано таких урядників: І. Серединський, предс.; М. Коваль, фін. секр.; М. Кравчук, кас.; І. Малець, рек. секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Т-во А. Гончаренка, Відд. 204, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 11-го січня 1958 р., в церковній великій залі — під ч. 334 Іст 14-та вулиця. Крім звичайних відділових справ, буде вибір делеґатів на чергову конвенцію, яка відбудеться в місяці травні цього року в Клівленді. Повинність членів прибути на збори, та вибрати таких делеґатів, які вже своєю працею доказали, що їм у першій мірі лежить на серці добро та розквіт цієї могутньої організації, якої ім'я є УНСоюз. — П. Марко, предс.; І. Крочак, кас.; В. Гасій, фін. секр.; Г. Бакуменко, рек. секр.

ВУНСАКЕТ, Р. Ай. — Т-во ім. І. Франка, Відд. 241, повідомляє всіх членів, що **Річні збори** відбудуться в суботу, 11-го січня 1958 р., о год. 2-ій по пол., в залі під ч. 74 Гейнс Евеню. На цих зборах буде вибір Управи на 1958 рік та звіт фінансовий за 1957 рік. Обов'язком кожного члена явитися на цих зборах. — Управа.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — **Річні Загальні збори** Т-ва „Свобода", Відд. 194, відбудуться в суботу, 11-го січня 1958 р., починаючи о год. 7 веч., в приміщенні Народного Дому при 140 2-га Еве. Прохаємо членів взяти обов'язково участь у цих рокових зборах. — Управа.

ОЗОН ПАРК, Н. Й. — **Річні збори** Т-ва „Вільна Україна", Відд. 200, відбудуться в суботу, 11-го січня 1958 р., о год. 7:30 веч., в клюбовій залі під ч. 91-20 95-та Еве. Проситься всіх членів прибути обов'язково на ці збори. На порядку: звіти Управи, Контр. Комісії і вибір нової Управи на 1958 рік. Крім цього, буде ще багато інших справ до вирішення. На зборах буде ПЕРЕКУСКА, яку приготовить наше Т-во. — В. Балук, предс.; Г. Васло, кас.; В. Ворґуль, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Т-во ім. Л. Українки, Відд. 455, повідомляє членів, що **Загальні збори** Відділу відбудуться в суботу, 11-го січня 1958 р., о год. 2-ій по пол., в кімнаті ч. 43 Народного Дому. — при 140 2-га Еве. — Управа.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. Т-во „Дарахівщина", Відд. 275 повідомляє, що **Річні збори** відбудуться в суботу, 11-го січня, о год. 7-ій веч., в церковній залі. Порядок: звіт Управи за 1957 р. та вибір Управи на 1958 рік. Проситься всіх членів прийти на збори. — Управа.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. — Управа 286 Відд. повідомляє, що **Річні збори** відбудуться в неділю, 12-го січня 1958 р., о год. 7-ій веч. при 330 St. Paul's Ave. На порядку: вибір Управи на 1958 рік і делеґата та заступника на конвенцію УНСоюзу. — Б. Челак.

ГЕРКІМЕР, Н. Й. — Т-во „Запорозька Січ", Відд. 192, повідомляє, що збори відбудуться в неділю, 12-го січня 1958 р., о год. 1-ій по пол. Порядок зборів: вибір делеґата на конвенцію УНСоюзу. Управа Т-ва перевибрана та сама, а саме: Я. Синиший, предс.; І. Верещак, кас.; М. Політило, секр. Просимо членів прибути на час і привести нових членів.

ФІЛАДЕЛФІЯ, Па. — Б-во св. Василія, Відд. 339, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в домі Укр. Громади — при 3322 Н. Лоренс вул. Проситься всіх місцевих і позамісцевих членів обов'язково прибути, а також вирівняти свої членські зобов'язання. — А. Хромяк, предс.; М. Палько, кас.; С. Лупацій, секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Місячні збори Б-ва св. ап. Петра і Павла, Відд. 102, відбудуться в неділю, 12-го січня 1958 р., в церковній залі — 2280 W. 7th St., зараз по співаній Службі Божій. — М. Декан, предс.; С. Косик, кас.; М. Бобечко, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, Па. — Т-во „Любов", Відд. 45, повідомляє своїх членів, що **Річні збори** відбудуться в неділю, 12-го січня 1958 р. Просимо чисельно прийти, вислухати звітів Управи за минулий рік та вибрати Управу на 1958 рік. — М. Дубас, предс.; А. Гарасим, кас.; М. Сеник, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, Па. — Т-во „Єдність", Відд. 163, подає до відома своїм членам, що **Річні збори** відбудуться в неділю, 12-го січня, в домі Укр. Ам. Горожан на Френклін вул. — 847 Н., о год. 1-ій по пол. На деному порядку нарад: звіти Управи за 1957 рік, вибір Управи на 1958 рік та ряд важливих справ до полагодження. Проситься всіх членів і членкинь прибути на призначений час. — М. Курко, предс.; С. Филик, фін секр.; Д. Мисько, рек. секр.

ЧЕСТЕР, Па. — Б-во Сош. Св. Духа, Відд. 237, повідомляє своїх членів, що **Річні Збори** відбудуться в неділю, 12-го січня 1958 р., о год. 2-ій по пол., в УНДомі при 4 Word St. Порядок нарад: звіт Управи за 1957 рік, вибір Управи на 1958 рік, внески і запити. Проситься обов'язково прибути на збори. — Управа.

ЧЕСТЕР, Па. — Б-во св. Михаїла, Відд. 352, повідомляє своїх членів, що **Річні збори** відбудуться в неділю, 12-го січня 1958 р., о год. 2-ій по пол., в залі, де звичайно. На порядку: звіти Управи і вибір нової Управи на 1958 рік. Секретар подає до відома, що має вже Календарі „Свободи" до продажу. — Я. Щербак, предс.; Д. Яворський, секр. Адреса секретаря: 2423 W. 3rd St., Chester, Pa.

БАЛТІМОРЕ, Мд. — Б-во Пресв. Тройці, Відд. 320, повідомляє, що **Річні збори** відбудуться в неділю, 12-го січня, о год 1:30 по пол., в Укр. Гор. Клюбі — 3101 O'Donnell St. Проситься всіх членів прибути, вислухати звітів Управи і Контр. Комісії та вибрати нову Управу на 1958 рік. Проситься також складати пожертви і передплату на „Веселку" замовляти Календар „Свободи" на 1958 рік та вирівняти свої залеглості. Присутність всіх членів обов'язкова. — Д. Пісецький предс.; І. Малко, секр.

ЧЕСТЕР, Па. — Т-во ім. Т. Шевченка, Відд. 156, повідомляє всіх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 12-го січня 1958 р., в Громадському Домі, точно о год. 2-ій по пол. Подаємо до відома, що вже маємо до розпродажі Календарі „Свободи". Нова Управа на 1958 р.: Н. Іщук, предс.; Н. Муляр, заст.; В. Трач, кас.; В. Новак, секр.; І. Рудницький, заст.; контр. книг, І. Пшиничняк, контр. хворих, С. Чабан, М. Закорчемний.

КОТСВІЛ, Па. — Т-во ім. Б. Хмельницького, Відд. 248, повідомляє своїх членів, що **Річні збори** відбудуться в неділю, 12 січня 1958 р., о год. 11:30 рано, зараз по співаній Службі Божій, в церковній залі. На порядку: звіти Управи і Контр. Комісії, та вибір нової Управи на 1958 р. — М. Пик, предс.; М. Кобилянський, секр.

ЙОНҐСТАВН, О. — Відд. 230, св. І. Хрестителя, повідомляє своїх членів, що **Річні збори** відбудуться в неділю, 12-го січня 1958 р., о год. 2-ій по пол., в своїй домівці — 914 Franklin Ave. Проситься всіх членів прибути на ці збори. На порядку: звіти уступаючої Управи, та вибір нової Управи на 1958 рік. — М. Мушинський, голова, П. Ліщак, секр.

САВТПОРТ, Конн. — Т-во ім. Т. Шевченка, Відд. 84, подає до відома всім членкиням і членам, що перші звичайні місячні збори відбудуться в неділю, 12-го січня 1958 р., точно о год. 4-ій по пол., в залі УНДому при 279 Кінґс Гайвей Вест. На порядку: звіти Управи та вибір нової Управи на 1958 р. — І. Махно, предс.; М. Ґудзік, кас.; П. Дудко, секр.

СКРЕНТОН, Па. — Т-во „Над Збручa", Відд. 280, повідомляє своїх членів, що **Річні збори** відбудуться в неділю, 12-го січня 1958 р., о год. 4-ій по пол., в Укр. Громадськім Осередку — 440 Wyoming Ave. На ці збори члени повинні явитися з огляду на звіти Управи та вибір нової Управи на 1958 рік. — О. Запоточний, голова; Р. Рубльовський, секр.

ШИКАҐО, Ілл. — **Річні збори** Т-ва ім. Д. Вітовського, Відд. 301, відбудуться в неділю, 12-го січня 1958 р., о год. 1-ій по пол., у парафіяльній залі св. Володимира. Порядок зборів: прочитання протоколу, звіти Управи й Контр. Комісії, уділеня абсолюторії уступаючій Управі, вибір нової Управи й Контр. Комісії, наміченя діяльности на 1958 рік. Проситься всіх членів прибути на означений час. — В. Іващук, голова; М. Кришталь, фін. секр.; Ю. Пеславський, рек. секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Т-во „Запорозька Січ", Відд. 251, матиме збори в неділю, 12-го січня 1958 року, в церковній залі, зараз по співаній Службі Божій. Подається до відома членам, що в цьому часі й місці відбудуться збори кожної другої неділі по першім, як це було досі. — В. Козир, предс.; В. Яцишин, кас.; Я. Кравчук, секр.

MC KEESPORT, Pa. — Управа Т-ва „Запорозька Січ", Відд. 132, подає до відома, що **Річні** збори не відбулися 15-го грудня, а відбудуться в неділю, 12 січня 1958 р., зараз по Службі Божій. Проситься членів прибути на ці збори та вирівняти залеглі вкладки. — Д. Смерека, секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Відд. 291 ім. Т. Шевченка, повідомляє всіх членів, що **Річні Загальні збори** відбудуться в неділю, 12 січня 1958 р., о год. 3-ій по пол., в залі Укр. Нар. Дому під ч. 2255 Вест 14-та вул. Просимо всіх бути присутніми на цих зборах, бо буде збірка вкладок та принимання нових членів до УНСоюзу. — І. Клим, предс.; В. Гузіль, секр., кас.

МИННЕАПОЛІС, Мінн. — **Річні Загальні збори**, Відд. 345, відбудуться в неділю, 12-го січня 1958 р., о год. 12-ій впол., зараз по Службі Божій, у парафіяльній залі укр. прав. церкви св. Арх. Михаїла. На порядку денному: читання та одобрення протоколу попередніх загальних зборів, звіти уступаючої Управи, поточні справи Відділу, вибір нової Управи на 1958 рік. Присутність всіх дорослих членів обов'язкова. — М. Каркоць, И. Ковалів, М. Дербуш, О. Пилатюк.

ШИКАҐО, Ілл. — Б-во св. Юрія, Відд. 379, повідомляє своїх членів, що **Річні збори** відбудуться в неділю, 12-го січня 1958 р., в Союзовій залі при 845 N. Western Ave., о год. 12:30 по пол. На зборах буде звіт за 1957 рік, вибір нової Управи на 1958 рік та інші важливі справи до полагодження. — А. Зборик, предс.; І. Малюк, кас.; М. Семків, секр.

БРИДЖПОРТ, Конн. — Б-во св. Петра і Павла, Відд. 383, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що **Річні збори** відбудуться в неділю, 12-го січня 1958 р., о год. 1-ій по пол., в залі під ч. 494 Ford St. Комітет просить усіх прийти, хоч раз в році. Будуть звіти і вибір Управи на 1958 рік. — І. Гродзінський, секр.

ПОДЯКА

МІЙ НАЙДОРОЖЧИЙ МУЖ

Сотник Рудольф МАРТИНЮК

по довшій недузі упокоївся в Бозі, дня 18-го і похоронений на кладовищі Кальварія в Ню Йорку, дня 21-го грудня 1957 р.

Складаю оцим найсердечнішу подяку Всім, хто під час хвороби Покійного в дома або в шпиталі С'Колер на Велфейр Айленд його відвідував і в похоронних обрядах будьяк виявив своє співчуття або особисто зучаснився. Особливо: Президентові УНРади д-рові Витвицькому за його підбадьорующого листа до Покійного, Пасторові д-рові мед. Купчинському за безкоштовне приміщення і лікування в Презбітеріен Госпіталь на початку хвороби і приязне відношення аж до її кінця, д-рові Осінчукові за його лікарську опіку і полегші болів при невилічимій хворобі Покійного, проф. Осінчукові, приятелеві Покійного від шкільної дошки аж до гробу і проф. Косаренко-Косаревичеві, приятелеві Покійного в останніх роках, за їх постійну готовість розраджувати і допомагати, заприязненим П-ву Тершаківцям і П-ву Брандтам, власникам фірми КАРС у Ню Йорку за всі їх цінні услуги Покійному, Стрийкові Кравціву і його доньці Барабаш з Канади, оо. Мигоцькому і Іванишинові за приватну і спільну офіційну Панахиди в похоронному заведенні, в останньому за пох. Службу Божу в церкві св. Юра і посвячення гробу, панам і паням: адвокатові і касирові УККА Пізнакові з дружиною, Групському і його дружині з Ірвінґтону, Яцкевичові і його дружині з Филаделфії, Каршокові з дружиною, Куровицькому з дружиною, Степеняковій, Горчинській в Канаді, Госціцькій і Даруковій, Фіцикові в Канаді, Раковському зі „САМОПОМОЧІ", Заклинському, Павчакові, Котикові, Петишові і співпрацівникам Покійного в згаданому шпиталі: Тимцюраковій, Лукашевській, Яворському, Перегівському, Прудиусові, Гриневичові, Свистунові і його доньці Рівес, Корановському, Шпиткові, Щурові і Яремчукові, які разом із Косаренко-Косаревичом зібрали дол. 29 — на Українських Інвалідів замість на вінок, за ласкаві і милі прощальні слова: полковникові Долинському від дивізійних друзів на Панахиді, проф. Косаренко-Косаревичові на гробі і проф. Осінчукові на поминках у Народному Домі при допомозі Кокодинського, похоронному заведенню Петра Яреми, за солідну і чемну похоронну услугу.

Тяжким горем прибита
МАРІЯ МАРТИНЮК — дружина

Бронкс, 3-го січня 1958 р.

Замість квітів на свіжу могилу, передчасно згаслої

бл. п. Нусі ТЕСЛЯ

складаю на руки ЗУАДКомітету — 10 дол. на хворих залишенців в Европі.

Михайло СІРИЙ — Шикаґо

ФІЛАДЕЛФІЯ, Па. — Т-во ім. Д. Вітовського, Відд. 375, повідомляє, що звичайні загальні збори відбудуться в неділю, 12 січня 1958 р., о год. 1-ій, в Клюбі Грожан, як кожного року. Пригадується всім членам, що на загальних зборах буде також вибір делеґатів на конвенцію, яка відбудеться в місяці травні 1958 р. в Клівленді. Всіх членів, що залягають з вплатою вкладок, проситься до цього часу вирівняти всі свої залеглості. — В. Василюк, голова; о. Бережницький, кас.; Е. Грималяк, секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Місячні збори Т-ва „Запорозька Січ", Відд. 367, відбудуться в неділю, 12-го січня 1958 р., у церковній залі, о год. 1:30 по пол. Контр. Комісія здасть звіт за 1957 рік. Крім цього, буде вибір помочі до Балю Т-ва, який має відбутися 25-го січня. Просимо, щоб всі члени явилися, бо є важливі справи до вирішення. — К. Манківський, предс.; П. Джюба, кас., В. Попович, секр.

ПАЛМЕРТОН, Па. — Б-во св. о. Николая, Відд. 369, повідомляє, що **Річні збори** відбудуться в неділю, 12-го січня, о год. 4-ій по пол., в церковній залі. Проситься членів прибути на збори, щоб вислухати звіт Контрольної Комісії та вибрати нову Управу на 1958 рік. — Уряд.

КЛІВЛЕНД, О. — **Річні збори** Т-ва „Сокіл", Відд. 336, відбудуться в неділю, 12-го січня, о год. 1-ій по пол. Просимо всіх членів прибути на збори, буде звіт Управи і вибір нової Управи на 1958 рік. — Г. Степанек, предс.; Г. Кисіль, фін. секр.; Т. Кальмук, секр.

МІ КІЗ РАКС, Па. — **Річні збори** Б-ва св. Володимира, Від. 91, відбудуться в неділю, 12-го січня, о год. 12-ій впол., у залі УНДому. Проситься членів прибути. На порядку: звіт Контр. Комісії за 1957 р. та вибір нової Управи на 1958 р. — Д. Андерсон, рек. секр.

GLASTONBURY, Conn. — Б-во св. І. Хрестителя, Відд. 138 повідомляє місцевих і позамісцевих членів, що **Річні збори** відбудуться в неділю, 12-го січня 1958 р., рано по Богослуженнях, в церковній залі при Grove St. На порядку: звіти уступаючої Управи та вибір Управи на біжучий рік. Просимо членів обов'язково явитись на цих зборах, а довгуючих — вирівняти свої залеглості до братської каси. — И. Бандера, предс.; Д. Качмарик, кас.; С. Кунікевич, секр.

NEW BRITAIN, Conn. — Б-во св. Петра і Павла, Відд. 254, повідомляє своїх членів, що **Річні збори** відбудуться в неділю, 12 січня ц. р., о год. 3-ій по пол., в домівці Укр. Гор. Клюбу на Спрінґ вул. Порядок нарад: звіт з діяльности за 1957 р., фінансовий і Контр. Комісії, вибір нової Управи, внески і запити, як також ще вибір двох делеґатів і їх заступників на конвенцію УНСоюзу. Просимо обов'язково взяти участь на тім річнім зібранні. — М. Наїлко, предс.; А. Троян, кас.; В. Романишин, секр.

ЛИТТЛ ФОЛС, Н. Й. — Т-во „Зап. Січ", Відд. 330, повідомляє своїх членів, що звичайні збори відбудуться в неділю, 12 січня 1958 р., о год. 2-ій по пол., в залі УНДому. На порядку: звіти за 1957 р. й інші справи до полагодження. Уряд на 1958 р. є перевибраний, той сам. — І. Андріїшин, предс.; М. Русин, кас.; Н. Паламар, секр.

ГОЛІЙОК, Масс. — **Річні збори** Т-ва ім. Т. Шевченка, Відд. 52, відбудуться в неділю, 12-го січня, о год. 2-ій по пол., в Литовському Клюбі — 16 Джексон вул. Просимо всіх місцевих і позамісцевих членів прибути на час та вислухати звітів уряду і Контр. Комісії та вибрати нову Управу на 1958 рік. Крім цього, є ще й інші важливі справи до обговорення. — С. Клемик, предс.; І. Рабець, кас.; Д. Хрупалик, секр.

БАЙОН, Н. Дж. — **Річні збори**, Б-ва св. Арх. Михаїла, Відд. 213 відбудуться у вівторок, 14 січня 1958 р., о год. 7-ій веч., в залі УНДому — 35 W. 19th St. На порядку зборів: звіт Управи за 1957 р., звіт фін. секретаря, звіт Контр. Комісії і вибір нової Управи на 1958 р. Проситься всіх місцевих і позамісцевих членів прийти, хоч раз на рік, бо маємо важливі справи до полагодження. — В. Салій, предс.; М. Данько, кас.; А. Басараб, секр.

ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ. — Місячні збори Сестр. „Любов", Відділ 37 відбудуться в неділю 12 січня 1958 р. о год. 3 попол. в У. Н. Домі під ч. 214-216 Фултон вул. На річних зборах, які відбулися 15 грудня, вибрано новий уряд на 1958 рік: Анна Пограничний, предс., заст. предс. Анна Ґенеґа, Анна Гнатюк, фін і рек. секр., Марія Полевчак, кас., заст. кас. Марія Хитра, Марія Процак і Ольга Авери Контрольна Комісія. Анна Пограничний і Марія Полевчак, надзирательки хворих. Євдокія Ґаліновнч делеґатка до Народного Дому і до Центрального Комітету.

РОЗШУКИ

Василь Роман пошукує СТЕФАНА РОМАНА і стрийка ІВАНА РОМАНА, що були у Німеччині.
Хто знав би щонебудь про них, прошу написати на адресу:
Wasyl ROMAN
360 4th Street
Troy, N. Y.
Заграничні часописи, прошу передрукувати.

МИХАЙЛО ГОЛУБНИК
Michael HOLUBNYK
прошу сконтактуватися з
TITUSVILLE TRUST CO.
Titusville, Pennsylvania.
Мається для Вас спадок.

Пошукую брата **ТАДЕЯ ДУДУРА**, з с. Попелі, пов. Дрогобич, нар. 1923 р. В 1945 р. працював у копальні вугілля в Німеччині в м. Dortmund. Хто знав би про нього, або він сам, прошу писати до рідної сестри Ярослави, замужна — Пелех. Її адреса:
Jaroslava PELECH
957 N. Wolcott, Chicago 22, Ill.
Заграничні часописи прошу про передрук.

Сестра пошукує брата **СІМОФИРА АКСЕНТІВНОГО НОСКО**;
син Василь Йосипович Ярмоленко пошукує батька **СТУПИЧА ЙОСИПА ГРИГОРОВИЧА**;
племінник Сич Тихон пошукує дядька **ГНАТА СИЧЕВ ПИЛИПОВИЧА**.
Прошу писати на адресу:
T. SYCH
або
Wasyl YERMOLENKO
392 Third St., Trenton 10, N. J.

Стефан Дудурич з Борині, пов. Турка, над Стрием, пошукує стрийків з села Борині **Дмитра ДУДУРИЧА, Василя ДЯКОВОГО, Івана ДУДУРИЧА** — це мої родичі. Хто знав би про них, прошу ласкаво повідомити на мою адресу:
Stefan DUDURITSCH
1639 Cadwalledar Street
Philadelphia 22, Pa.

Пошукую **МАРІЮ ГАРАЗДАШ**, з с. Погірці, пов. Рудки. Перебувала в Німеччині. Мала виїхати до Америки. Хто знав би про неї, або вона сама, прошу зголоситись, бо маю відомості з краю. Прошу писати на адресу:
Марія ІЛЬКІВ
1407 N. Campbell Ave.
Chicago 22, Ill.
Заграничні часописи прошу передрукувати.

Пошукую **СЕНЬКА ГАЛИКА**, з с. Горославичі, пов. Мостиська, який 1942 року пішов до німецького війська. Тут є дві рідні сестри — мають відомості з дому. Хто знав би про нього, або він сам, прошу зголоситись на адресу:
Іван ГАТАЛЯК
2319 W. Superior Street
Chicago, Ill.
Заграничні часописи прошу передрукувати.

Елен Токарчик пошукує свою сестріницю **АННУ БЕЦА**, із с. Кольниця, пов. Ліско. Була забрана на працю до Німеччини. Була в Австрії, а 1945 року виїхала до Полудневої Америки. Має листа від сестри Галі з краю. Хто знав би про неї, або вона сама, прошу писати до:
Mrs. Ellen TOMCHAK
16 Loretta St., Clifton, N. J.
Заграничні часописи прошу передрукувати.

ШАПОВАЛ МАРІЯ ПЕТРІВНА, уродж. в 1923 р. Нікопільський р-н, Дніпропетровської обл., є прошена у власній справі, подати свою адресу до Редакції „Свободи".

Хто знав би теперішнє місце перебування **Михайла ОСТАПЧУКА** і **Єфрема СКРИПНИКА**, з м. Верба, Рівенської обл., проситься повідомити Редакцію „Свободи".

ТАРЗАН, ч. 3992. Делікатна стратегія.

THEN, AFTER HARRIS SUBTLY CONVINCED LINTON OF THE DANGER OF TRAVELING ALONE, HE RELUCTANTLY AGREED TO STAY WITH THEM.

"VERY CLEVER," HE SNARLED. "I REALLY HAVE NO CHOICE." "RIGHT!" SAID STEVE AMICABLY. "LET'S GO!"

... FOR MILES, THE TRIO TREKKED THROUGH SCORCHING, ENERVATING TERRAIN. "WE'D BETTER GO EASY NOW," SAID STEVE. "I THINK WE'RE PRETTY CLOSE!"

Після того, як Гаррі делікатно переконав Линтона в небезпеці подорожувати одинцем, він неохоче погодився залишитися з ними.

— Дуже мудро, — відгризнувся він, — я дійсно не маю вибору. — В порядку! — Приязно сказав Стів. — Ходімо!

Довгими милями трійка йшла по спаленому терені, який усіх денервував. — Ми повинні тепер іти помалу, — сказав Стів. — Гадаю, що ми вже досить близько!